

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/224/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5124203054
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Nemravová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2025:5124203054.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Nemravovej, členov senátu JUDr. Róberta Bebčáka a JUDr. Miroslavy Korbašovej, v právnej veci navrhovateľky: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXXX/XX, B. C. D., zastúpenej JUDr. Simonou Skybovou, advokátkou, so sídlom Národná 34, Žilina, a povinného z vyživovacej povinnosti: E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXXX/XX, B. C. D., zastúpenom spoločnosťou Advokátska kancelária Hagara-Hagarová, s. r. o., so sídlom Daniela Dlabača 35, Žilina, IČO: 36 806 498, o návrhu na príspevok na výživu rozvedenej manželky, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 3Pc/13/2024-187 zo dňa 15. júla 2025, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 3Pc/13/2024-187 zo dňa 15. júla 2025 potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj len „okresný súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „I. Súd návrh zamietla. II.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

2. V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd uviedol, že návrhom zo dňa 20.11.2023 sa navrhovateľka domáhala vydania rozsudku, ktorým by súd povinnému z výživného - bývalému manželovi navrhovateľky určil povinnosť prispievať na výživu rozvedenej manželky sumou 480 eur. Návrh odôvodnila tým, že je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 65 %. Trpí viacerými vážnymi ochoreniami. Dvakrát prekonala ochorenie COVID-19 s ťažkým priebehom, v dôsledku čoho bola hospitalizovaná a má trvalé zdravotné následky s pravou rukou. V júni 2023 absolvovala liečebný pobyt v Tatrách kvôli ochoreniu pľúc. Vzhľadom na všetky zdravotné problémy nie je schopná nájsť si zamestnanie. Je poberateľkou čiastočného invalidného dôchodku vo výške 265,40 eur. Nemá iný príjem, pričom jej mesačné výdavky dosahujú približne 700 eur. Medzi tieto výdavky patria mesačná platba za byt vo výške 264,43 eur (88 eur na osobu), splácanie dlhu bytovému družstvu vo výške 1.564,10 eur, náklady na stravu cca 200 eur, cestovné 20 - 25 eur, lieky 45 eur, oblečenie a obuv približne 50 eur a drogéria 50 eur. Okrem toho platí aj ročné poplatky, a to za komunálny odpad 42,40 eur a za daň z nehnuteľností 30 eur. Má aj nepravidelné výdavky súvisiace s hospitalizáciami, ošetrovaniami u lekárov, či inými zdravotnými komplikáciami. Býva v spoločnej domácnosti s dvomi deťmi - synom E. ml. (XX rokov) a dcérou A. ml. (XX rokov). Syn je už zárobkovo činný a podieľa sa na nákladoch domácnosti vo výške 88 eur mesačne, pričom stravu si hradí sám. Dcéra je študentkou 4. ročníka Strednej školy F. v G. a jej otec jej prispieva na výživné vo výške 280 eur. Dcéra má závažné zdravotné problémy. Trpí epileptickými záchvatmi, má šelest na srdci, venóznym angiómom na mozgu a je po operácii chrbtice. Pravidelne absolvuje rehabilitácie, kúpeľnú liečbu a potrebuje rôzne pomôcky na cvičenie. Časť výdavkov si hradí sama, ale všetky pokryť nedokáže, a preto jej pomáha aj navrhovateľka.

Keďže nemá dostatok vlastných finančných prostriedkov, bola nútená požičať si peniaze od známych. Preto nie je schopná sama sa dostatočne živiť a zabezpečiť svoje životné potreby.

3. Povinný z vyživovacej povinnosti (ďalej aj len „povinný“) sa k návrhu vyjadril podaním z 05.04.2025 tak, že s návrhom nesúhlasí. Navrhovateľka sa počas manželstva domáhala určenia manželského výživného v sume 600 eur mesačne, ktoré konanie bolo rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 23.11.2020, č.k. 46Pc/26/2019-498 zamietnuté pre rozpor s dobrými mravmi, ktorý rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 22.04.2021, sp. zn. 9CoP/13/2021, ktorý sa so závermi súdu prvej inštancie sa v celom rozsahu stotožnil. Po rozvode manželstva podala navrhovateľka aj návrh na určenie príspevku na výživu rozvedenému manželovi, ktorým sa domáhala určenia príspevku v sume 450 eur mesačne, ktorý návrh bol rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 30.04.2021, č.k. 42Pc/15/2020-470 rovnako zamietnutý, pričom hlavným dôvodom bol rozpor s dobrými mravmi. Navrhovateľka v tomto konaní tvrdí tie isté skutočnosti, ako v predchádzajúcom konaní. Poukazuje na svoju invaliditu a zdravotné problémy dcéry, ktoré však existovali aj v čase posledného rozhodovania a žiadna zmena pomerov nenastala. Podľa povinného ide preto o vec, o ktorej už bolo skôr rozhodnuté (prekážka *res iudicata*), nakoľko rozpor s dobrými mravmi tu existuje stále a nemožno na neho neprihliadať. Okrem toho z lekárskeho správ, ktoré predložila samotná navrhovateľka, vyplýva, že navrhovateľka sa neriadi pokynmi lekárov a za stav svojho zdravotného stavu si môže aj svojím nezodpovedným správaním. Navrhovateľka zároveň poukazuje na dvakrát prekonané ochorenie COVID-19 s ťažkým priebehom, ktoré jej malo spôsobiť až hospitalizáciu. Napriek tomu, že je všeobecne známe, že práve osobám s diagnózami navrhovateľky bolo od začiatku odporúčané dať sa zaočkovať, z lekárskeho správ vyplýva, že sa zaočkovať nedala. Správanie navrhovateľky sa tak javí ako absolútne nezodpovedné, hraničiace s podozrením, že jej konanie je úmyselné s cieľom udržiavať alebo zhoršovať zdravotný stav pre ponechanie invalidného dôchodku a možnosť argumentovať zlým zdravotným stavom v súdnych konaniach. Aj uvedené správanie by bolo možné hodnotiť ako konanie v rozpore s dobrými mravmi, kedy sa navrhovateľka bráni liečbe len z dôvodu požadovania príspevku na výživu od povinného, a rovnako tak zneužívanie sociálneho a zdravotného systému Slovenskej republiky. Tak, ako to bolo v pôvodnom konaní, aj v tomto, povinný poukázal na pasivitu navrhovateľky, ktorá je síce poberateľkou čiastočného invalidného dôchodku, avšak ako v minulosti aj v súčasnosti si odmieta hľadať prácu prostredníctvom evidencie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, či dobrovoľne absolvovať kurzy alebo školenia, ktoré by jej umožnili nájsť si prácu vyhovujúcu jej zdravotnému obmedzeniu, napr. v chránených dielňach alebo chránených pracoviskách. Záujem zamestnať sa bol však navrhovateľkou vždy len tvrdý, bez reálneho podniknutia krokov skutočne sa zamestnať. Pokiaľ navrhovateľka argumentuje vážnymi zdravotnými problémami ich spoločnej dcéry, ktorej má povinný prispievať len bežným výživným v sume 280 eur, tak tieto sú opäť len účelovým klamstvom. Navrhovateľka už úmyselne neuviedla, že povinný ich dcére prispieva aj mimoriadnymi platbami, ktoré len v roku 2023 predstavovali sumu 127 eur mesačne, keď jej zaplatil celý vodičský preukaz v sume 800 eur, dal jej 200 eur na stužkovú, 150 eur na oblečenie na stužkovú, 50 eur na darček pre učiteľku, poskytuje jej vecné plnenia (zakúpil jej ergonomickú stoličku v sume 147,90 eur, tlačiareň v sume 313,99 eur, aby si mohla plniť školské povinnosti), platí kvôli dcére elektrinu a internet v byte v B. C. D., kde býva aj navrhovateľka, poskytuje jej celý daňový bonus, platí sporenie a platil aj poisťné. Navyše, dcére bol od 18.05.2023 priznaný invalidný dôchodok, ktorý v súčasnosti predstavuje sumu 358,20 eur. Vzhľadom na bežné výživné, plnenia mimo neho a invalidný dôchodok má dcéra dostatočný príjem, z ktorého môže uhrádzať svoje odôvodnené výdavky. Napriek tomu podala návrh na zvýšenie výživného zo sumy 280 eur na sumu 520 eur, ktoré konanie bolo iniciované takmer v rovnakom čase ako toto konanie, pričom povinný má podozrenie, že skutočným iniciátorom jeho podania bola navrhovateľka, a nie jeho dcéra. Skutočnosť je však taká, že tieto nepoberá len pre svoju pasivitu. Ako prioritný žiadateľ má právo požiadať o rodinné prídavky v Rakúsku, ktoré už od roku 2020 nepoberá. Mala by pritom právo požiadať nielen o prídavky na dcéru, ale aj na syna, a to 5 rokov spätne. Povinný jej poskytol súčinnosť, aby o príspevok mohla požiadať. Nejedná sa pritom o malú sumu, pre dieťa do 19 rokov je to suma 232 eur mesačne, a pre dieťa od 19 - 24 rokov suma 259,40 eur mesačne. V septembri poskytujú príplatok 100 eur na začiatok školského roka. O všetkom uvedenom má navrhovateľka vedomosť, nakoľko to bolo riešené aj v konaní o zvýšení výživného na dcéru v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina, sp. zn. 53P/6/2021. Príjem navrhovateľky od posledného konania vzrástol zo sumy 130 eur na sumu 265,40 eur. Táto skutočnosť je rovnako podstatná aj v tomto konaní, nakoľko je potrebné prihliadať aj na jej majetkové možnosti a schopnosti. Nemenej dôležitá je tiež majetková zložka v podobe vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré navrhovateľka má k dispozícii, avšak možný finančný prospech z nich nijak nevyužíva. Navrhovateľka s povinným nemajú dodnes vysporiadané BSM, a to len z dôvodu na strane navrhovateľky. Navrhovateľka však obštrukčnými úkonmi odďaľuje rozhodnutie vo veci, nakoľko predmetný byt užíva, odmieta vlastnícke právo k nemu

vysporiadať dohodou, nepodieľa sa na úhrade za spoločnú hypotéku, ktorú hradí výlučne povinný, ktorý stále hradí aj celý poplatok za elektrinu v predmetnom byte. Povinný spochybňuje existenciu jej výdavkov, ktoré nepreukázala. Navrhovateľka tieto špecifikovala v sume 700 eur, pričom a) súčet jednotlivých položiek túto sumu nedosahuje a b) všeobecne povinný nemá uhrádzať oprávnenej rozdiel medzi jej celkovými výdavkami a príjmom tak, ako si to vyčíslila aj samotná navrhovateľka, ale malo by ísť len o príspevok k výžive. Rovnako tak údajná pôžička ostala len v rovine tvrdenia. Je nelogické, aby jej niekto požičiaval finančné prostriedky, keď ako tvrdí, nemá z čoho žiť, a teda ani by ich nemala z čoho vrátiť. Povinný opísal svoje vlastné výdavky - splácanie hypotéky, poisťok, sporenia, ako aj náklady na stravu, cestovanie, či auto. Tvrdí, že aj jeho zdravotný stav sa zhoršuje v dôsledku náročnej fyzickej práce a čoraz výraznejšie pociťuje bolesti chrbtice, ramena a lakťa. Preto je podľa povinného návrh navrhovateľky nedôvodný. Navrhol, aby okresný súd návrh v celom rozsahu zamietol a zároveň mu priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

4. Okresný súd na pojednávaní vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky a oboznámením listinných dôkazov nachádzajúcich sa v súdnom spise „a v pripojených súdnych spisoch Okresného súdu Žilina sp. zn. 42Pc/15/2020 (o návrhu na určenie príspevku na výživu rozvedenej manželke), sp. zn. 9P/3/2019 (o návrhu na rozvod manželstva a o úpravu pomerov k maloletému na čas po rozvode, sp.zn. 46Pc/26/2019 (o návrhu na určenie manželského výživného, a to najmä z pripojeného spisu sp. zn. 9P/138/2019 ? návrh zo dňa 16.07.2019, zápisnica z pojednávania zo dňa 09.12.2019, zápisnica z pojednávania zo dňa 29.01.2020, rozsudok zo dňa 29.01.2020, č.k. 9P/138/2019-213, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 10.02.2020, z pripojeného spisu sp. zn. 46Pc/26/2019 ? úradný zaŕznam o odložení dosŕleho oznaŕmenia vo veci A. B., Okresneŕho úradu Zŕilina, odbor vsŕeobecnej vnuŕtornej správy zo dňa 03.07.2020, č. j. OÚ-ZA-OVVS2-2020/027351/841/ZAK, rozkaz o uložení sankcie za priestupok zo dňa zo dňa 26.09.2020, právoplatný dňa 09.11.2020, OÚ-ZA-OVVS2-2020/041648/1447/KAR, rozhodnutie zo dňa 26.08.2020, právoplatné dňa 09.11.2020, č. j. OU-ZA-OVVS2-2020/029442/933-KAR, rozsudok zo dňa 21.11.2020, č. k. 46Pc/26/2019-498, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 22.04.2021, sp. zn. 9CoP/13/2021, zo súdneho spisu sp. zn. 42Pc/15/2020 ? návrh navrhovateľky zo dňa 30.07.2020, zápisnicu o pojednávaní zo dňa 19.03.2021, zápisnicu o pojednávaní zo dňa 30.04.2021 a rozsudok 42Pc/15/2020-470 zo dňa 30.04.2021, ktorý nadobudol právoplatnosť 01.07.2021 a ďalších listinných dôkazov nachádzajúcich sa v súdnom spise. Súd tieto dôkazy vyhodnotil v zmysle § 191 CSP podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.“

5. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že navrhovateľka vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že zmenu pomerov vzhliada v tom - oproti času, kedy bolo naposledy rozhodované o jej návrhu na určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky, že sa jej zhoršil zdravotný stav rapidne, prekonala opakovaný COVID, prekonala embóliu, ktorú mala v roku 2017, 2018, má problémy s obličkami, hrozí jej dialýza, má silnú bezpurínovú diétu. Na otázku právnej zástupkyne povinného, prečo sa nepodrobuje odporúčanej liečbe, ako to vyplýva z lekárskej správy D. H., uviedla, že nevedela o tom, že si má lieky vybrať, preto liečbu nedodrжала. Niekedy na tie lieky nemá. Na otázku, prečo sa ako astmatička nedala zaočkovať proti ochoreniu COVID-19, odpovedala, že sa nedala zaočkovať, pretože má problémy s obličkami a jej to doktorka neodporučila, a to D. I. aj D.. Svoj zdravotný stav si nevymýšľa, je skutočne taký, ako uvádza. V súčasnosti zamestnaná nie je. V minulosti v priebehu konania zamestnaná bola. Pomáhala so starostlivosťou o pani, ktorá mala 70 rokov. Musela s touto prácou skončiť. Pani bola v lepšom zdravotnom stave ako ona. Prácu vykonávala pár mesiacov. Jej príjem bol približne 200 eur. Pracovala brigádne. Na dopyt okresného súdu, prečo podľa potvrdenia o príjme za 06/2023 - 12/2023 a 01/2024 - 02/2024, ktorý podala spoločnosť Viana Art registrovaný sociálny podnik o. z., bol jej príjem približne 1.000 eur v čistom, či sa vie k tomu vyjadriť, odpovedala, že nebol. Na otázku právnej zástupkyne, či poberá prídavky na deti v Rakúsku a či sa jej podarilo vybaviť odpovedala, že nie.

6. Okresný súd s poukazom na § 72 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj len „zákon o rodine“) ods. 1 až 3, § 75 ods. 1 a 2 zákona o rodine, § 77 ods. 1 zákona o rodine a vykonané dokazovanie rozhodol tak, že návrh navrhovateľky zamietol. Okresný súd zistil, že manželstvo účastníkov konania bolo uzatvorené dňa 30.09.2000 v Kysuckom Novom Meste. Manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 29.01.2020, č. k. 9P/139/2019-213, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 29.01.2020.

7. Vzhľadom na námietku povinného z vyživovacej povinnosti sa okresný súd v prvom rade zaoberal tým, či by v danom prípade priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela podľa § 72 zákona o rodine nebolo v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 75 ods. 2 zákona o rodine. Podľa tohto ustanovenia, ak by priznanie výživného bolo v rozpore s dobrými mravmi, tak takéto výživné nemožno priznať, to neplatí len ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

8. Opodstatnenosť uvedeného kritéria je daná prioritným predmetom úpravy rodinného práva, ktorým sú osobné vzťahy medzi subjektmi rodinného práva, na ktoré sa vyživovacie vzťahy viažu. Narušenie príslušných osobných vzťahov z relevantných dôvodov zákon sankcionuje tým, že nepovažuje za spravodlivé, aby osoba, ktorá sa takéhoto konania dopustila, požadovala plnenia založené práve na takomto osobnom vzťahu. Vo všeobecnosti za dobré mravy sú nepísané pravidlá slušnosti, ľudskosti, tolerancie, poctivosti a dôvery, z ktorých v prvom rade vychádza písané právo. Nie sú presne definované a vychádzajú zo všeobecne akceptovaných mravných princípov v prevážnej časti spoločnosti. Súď ich vždy posudzuje konkrétne v každom individuálnom prípade, v kontexte konania účastníkov a sú slednosti ich úkonov v čase a mieste. Nepochybna odvodnenosť predmetného kritéria je daná predmetom úpravy rodinného práva, ktorým sú osobné vzťahy medzi subjektmi rodinného práva, na ktoré sa vyživovacie vzťahy viažu. Narušenie príslušných osobných vzťahov z relevantných dôvodov zákon sankcionuje tým, že nepovažuje za spravodlivé, aby osoba, ktorá sa takéhoto konania dopustila, požadovala plnenia založené práve na takomto osobnom vzťahu. Na prípady rozporu s dobrými mravmi súď prihliada z úradnej povinnosti, ich danosť sa zisťuje podľa konkrétnych okolností prípadu.

9. V prípade vzťahov medzi manželmi, resp. už bývalými manželmi je osobitne dôležité sa zapríčiniť sa svojím konaním o rozvrat manželstva a dôvodnosť návrhu o rozvod manželstva. Toto je akcentované i v § 72 ods. 2 veta druhá zákona o rodine, podľa ktorého (pri rozhodovaní o príspevku na výživu rozvedeného manžela) súď prihliadne aj na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi. Z pripojeného súdneho spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 9P/138/2019 okresný súď zistil, že návrh na rozvod manželstva bol podaný (bývalým) manželom. Z obsahu podaného návrhu na rozvod manželstva (viď č. I. 72 pripojeného súdneho spisu Okresného súdu Žilina, sp. zn. 9P/138/2019) súď zistil, že podľa tohto návrhu dôvodmi rozvratu manželstva boli neustále ataky zo strany manželky, ktorá v priebehu manželstva nikdy nebola spokojná a manželovi vyčítala aj stretávanie sa s rodinou a príbuznými. Od roku 2019 si manžel varil, pral sám. Manželka sa na neho chodila sťažovať na úradoch, u lekára, v banke, volala na neho políciu. Napriek vlastným príjmom z dedičstva, či finančnej hotovosti od rodiny neprispievala na domácnosť, úhrady preddavkov na byt ani na hypotéku. Z obsahu vyjadrenia manželky k návrhu na rozvod manželstva zo dňa 23.10.2019 (viď č. I. 140 pripojeného súdneho spisu Okresného súdu Žilina, sp. zn. 9P/138/2019) vyplynuli totožné dôvody manželských nezhôd, a to predovšetkým vplyv príbuzných (rodícov, súrodencov oboch manželov) na ich nároky a manželský život a finančné otázky. Zhodne aj navrhovateľka uviedla, že povinný osocňuje jej príbuzných. Z obsahu vzájomných vyjadrení je zrejmé, že obaja účastníci konania inklinujú k svojim rodinným príslušníkom, čo spôsobuje odpor v očiach druhého manžela. S príklaním sa na stranu tej-ktorej rodiny vznikali v manželstve opakované hádky už od jeho uzavretia. Manželka povodne s návrhom na rozvod manželstva nesúhlasila, no z jej výpovede na pojednávaní dňa 28.09.2020 vyplýva, že v manželstve boli problémy už od jeho uzavretia, no manželka v ňom chcela zotrvať kvôli deťom. Manželovi vyčítala, že jej nespriestupňuje svoj účet a neuvádza svoje príjmy, inklinuje k vlastnej rodine. Manžel namietal, že manželka bola spoludisponentkou k jeho účtu. Tvrdil, že sama do manželstva a rodiny nevložila z vlastného oddeleného majetku získaného dedením alebo od príbuzných nič. Súď mal vykonaným dokazovaním, ako aj z pripojeného spisu sp. zn. 9P/138/2019 preukázať, že za rozpadom manželstva podľa súdu sú dlhodobé nezhody medzi manželmi, no aj útoky zo strany manželky.

10. Okresný súď súčasne skúmal správanie sa manželov voči sebe navzájom, ktoré vyústilo do trestných oznámení ukončených v priestupkovom konaní. Z pripojeného súdneho spisu Okresného súdu Žilina vedeného pod sp. zn. 46Pc/26/2019 mal súď preukázať rozhodnutia Okresného úradu Žilina, odboru všeobecnej vnútornej správy: Úradný záznam o odložení dosledného oznámenia vo veci A. B., Okresného úradu Žilina, odbor všeobecnej vnútornej správy zo dňa 03.07.2020, č.j.: OÚ-ZA-OVVS22020/027351/841/ZAK, z ktorého vyplýva, že dosledné oznámenie neodvodňuje začatie konania o priestupku, alebo postúpenie vecí vo veci podľa § 71. Z rozkazu o uložení sankcie za priestupok zo dňa 26.09.2020, právoplatný dňa 09.11.2020, OÚ-ZA-OVVS2-2020/041648/1447/KAR, ktorým navrhovateľka bola uznaná vinnou zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunazívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb., ktorého sa dopustila tým, že úmyselne narušila občianskeho spolunazívania, keď dňa 13.04.2020 povedala svojmu „exmanželovi ty špina, choď do piče, ty cigáň, cigáň východniarsky, hajzel, ty bezbožník, ty miništrant, ty debil, ty chuje pojebaný, mám ťa priškrtiť, mám Ťi jebnúť a dala mu facku, za čo jej bolo uložené pokarhanie. Z rozhodnutia zo dňa 26.08.2020, právoplatné dňa 09.11.2020, č. j. OÚ-ZA-OVVS2-2020/029442/933-KAR súď zistil, že vo veci spáchania priestupku proti občianskemu spolunazívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch bolo konanie

zastavené podľa § 76 ods. 1 písm. č. zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Z uvedených rozhodnutí je zrejme, že to bola práve navrhovateľka, ktorá uznaná vinnou zo spáchania priestupku voči povinnému z výživného, ktoré mu vulgárne nadávala a fyzicky ho napadla. Za tohto stavu súd konštatuje vzhľadom na uvedené protiprávne vulgárne a násilné správanie voči svojmu bývalému manželovi, ktoré viedlo k uznaniu ju vinnou za spáchanie priestupku proti občianskemu spolunažívaniu by priznanie výživného navrhovateľke bolo v rozpore s dobrými mravmi. Hoci minimálne i z ostatných rozhodnutia úradného záznamu medzi bývalými manželmi prebehlo viacero konfliktov, nemožno priznať tomu (bývalému) manželovi, ktorý sa správal protiprávne k povinnému nárok na priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela. Bolo by neúnosné právne neodôvodniteľné, ak by súd priznal tento nárok, ak oprávnená v rámci hádky povinnému vulgárne nadáva a uráža ho. Súd preto dospel k záveru, že priznanie nároku na výživu rozvedeného manžela by bolo v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka.“

11. Okresný súd považoval za nadbytočné a nehospodárne vykonávať ďalšie dokazovanie vo vzťahu k podmienkam na priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela na strane obidvoch bývalých manželov v zmysle § 72 ods. 1 zákona o rodine. Prípadne tiež, či sú dané na predĺženie doby na príspevok na výživu rozvedeného rodiča nad dobu 5 rokov podľa § 72 ods. 3 zákona o rodine. Pretože aj v prípade, že by okresný súd dospel k záveru, že v danej veci sú splnené podmienky pre priznanie nároku v zmysle § 72 zákona o rodine, ktorého sa navrhovateľka domáha voči povinnému - bývalému manželovi, by návrhu nároku nebolo možné vyhovieť z dôvodu konštatovaného rozporu s dobrými mravmi.

12. Okresný súd pre úplnosť uviedol, že „navrhovateľka sa v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina vedenom pod sp. zn. 46Pc/26/2019 návrhom zo dňa 05.11.2019 domáhala určenia manželského výživného. Súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 23.11.2020, ktorým bol návrh zamietol okrem iného pre rozpor s dobrými mravmi. Rozsudok bol na odvolanie navrhovateľky potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 22.04.2021, sp. zn. 9CoP/13/2021. Navrhovateľka sa v inom konaní vedenom na Okresnom súde Žilina vedenom pod sp. zn. 42Pc/15/2020 svojím návrhom zo dňa 29.07.2020 domáhala vydania rozsudku, ktorými by povinnému - bývalému manželovi určil povinnosť prispievať na jej výživu sumou 450 eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu. Rozsudkom zo dňa 30.04.2021, č.k. 42Pc/15/2020-470, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 01.07.2021, súd návrh navrhovateľky zamietol taktiež okrem iného pre rozpor s dobrými mravmi (viď bod 20. a 24. uvedeného rozsudku). I keď navrhovateľka sa domáhala svojím návrhom o určenie príspevku na jej výživu za iné časové obdobie, a to za obdobie od podania jej návrhu t. j. od 06.03.2024, súd nezistil, žiaden dôvod, pre ktorý by nemal súd zotrvať na už rozhodnutom, keď podstatný dôvod, pre ktorý navrhovateľka nebola úspešná so svojím návrhom v minulosti naďalej pretrváva - rozpor s dobrými mravmi.“

13. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 52, § 55 a § 57 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Povinný navrhoval, aby mu okresný súd priznal nárok náhradu trov konania voči navrhovateľke v plnom rozsahu. Vo všeobecnosti platí, že súd v mimosporových konaniach nárok na náhradu trov konania nepriznáva. Výnimočne sa možno od všeobecného pravidla odchýliť, keď je to s ohľadom na všetky okolnosti prípadu spravodlivé. Súd nezistil v okolnostiach posudzovaného prípadu dôvod na prelomenie uvedenej generálnej klauzuly. I keď navrhovateľka so svojím návrhom vyvolala toto konanie a v konaní nebola úspešná, teda podala ho nedôvodne, no z jej podaní, či postupu v konaní súd nezistil, že by svojím konaním, napr. obštrukciami predlžovala toto konanie, resp. že by jej návrh bol zjavne šikanóznym. Okresný súd ani nezistil, že by priznanie náhrady trov konania povinnému z výživného odôvodňovali jeho majetkové pomery, keď podľa vyhlásenia o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch jeho mesačný čistý príjem zo zamestnania je 2.400 až 2.600 eur, teda dosahuje taký príjem, že nepriznaním náhrady trov konania nebude zasiahnuté do jeho majetkových pomerov neprimeraným spôsobom a je spravodlivé, aby trovy konania, ktoré mu vznikli, znášal sám.

14. Proti rozsudku okresného súdu podala odvolanie navrhovateľka (č.l. 197 a nasl. spisu) do celého rozsahu. Rozhodnutie súdu prvej inštancie, podľa odvolateľky, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súd zamietol návrh na príspevok na výživu s hlavným odôvodnením, že by to bolo v rozpore s dobrými mravmi. Tento záver založil na rozhodnutí z priestupkového konania, v ktorom bola navrhovateľka uznaná vinnou z napadnutia manžela. Súd však pri hodnotení dôkazov nepostupoval objektívne, ale selektívne si vybral len tie, ktoré svedčili v neprospech navrhovateľky. Namietala, že okresný súd odmietol vypočuť dcéru, ktorá bola svedkom incidentu a uviedla, že otec udrel jej matku. Súd je povinný zistiť úplný a presný stav veci. Okresný súd, podľa navrhovateľky, ignoroval následné lekárske správy a hlásenie o úraze navrhovateľky, ktoré potvrdzujú prítomnosť hematómov. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie.

15. K doručenému odvolaniu navrhovateľky sa písomne vyjadril povinný prostredníctvom právneho zástupcu. Povinný uviedol, že s dôvodmi odvolania nesúhlasí a v celom rozsahu sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie, ktorý je dôsledne odôvodnený v písomne vyhotovenom rozsudku. Okresný súd Žilina, podľa povinného, vydal rozsudok v úplnom súlade so zákonnými ustanoveniami, ktoré citoval, správnosť aplikácie hmotného práva podrobne zdôvodnil, pričom odôvodnenie obsahuje hodnotenie všetkých vykonaných dôkazných prostriedkov. Povinný preto odvolacie dôvody považuje za nedôvodné. V odvolaní navrhovateľka poukazuje na selektívny výber dôkazov, na základe ktorých mal okresný súd návrh navrhovateľky zamietnuť. Navrhovateľka však namieta okolnosti, ktoré už boli predmetom konaní vedených na Okresnom súde Žilina sp.zn. 46Pc/26/2019, sp.zn. 42Pc/15/2020 a čiastočne aj sp.zn. 9P/138/2019. Nakoľko povinný poukázal na skutočnosť, že priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela by bolo v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 75 ods. 2 zákona o rodine, súd sa musel s touto námietkou vysporiadať. Keďže v konaniach sp.zn. 42Pc/15/2020 a sp.zn. 46Pc/26/2019 nebol navrhovateľke priznaný nárok z uvedeného dôvodu, nie je možné na túto skutočnosť v tomto konaní neprihliadať. Pokiaľ navrhovateľka namieta, že okresný súd ignoroval jej následné lekárske správy, uvedené nie je pravda. V ods. 12. odôvodnenia rozsudku okresný súd konštatoval, že vzhľadom na rozpor s dobrými mravmi je nadbytočné a nehospodárne vykonávať dokazovanie, ktoré navrhla. Je totiž irelevantné, že má zdravotné problémy, ak by priznanie príspevku na výživu navrhovateľke bolo v rozpore s dobrými mravmi. Zdravotné problémy navrhovateľky, za ktoré povinný nenesie žiadnu zodpovednosť, nemôžu mať za následok neprihliadanie na § 75 ods. 2 zákona o rodine. Vzhľadom na uvedené povinný považuje napadnutý rozsudok za vnútorne logický, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho súdu a nie je arbitrárny.

16. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - účastníčkou – navrhovateľkou (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa

(§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie, s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

17. V prvom rade odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že odvolateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré objektívne nemohla uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie, a ktoré by spĺňali procesné podmienky uvedené v § 366 CSP. Ak aj navrhovateľka v odvolaní poukazuje na nesprávne skutkové zistenia, je potrebné uviesť, že odvolací súd je podľa § 383 CSP viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. V tomto prípade odvolací súd ale konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal všetky relevantné dôkazy navrhnuté stranami, tieto dôkazy vyhodnotil a z hodnotenia dôkazov ustálil skutkový stav, z ktorého pri rozhodovaní vychádzal. Vzhľadom na uvedené konštatovanie odvolacieho súdu potom odvolací súd už len reaguje na niektorú relevantnú odvolaciu argumentáciu odvolateľky.

18. Hodnotenie dôkazov v zmysle § 191 CSP je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu, ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

19. Súd prvej inštancie, podľa odvolacieho súdu, si túto svoju povinnosť splnil, výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje tak, ako už bolo uvedené vyššie. Odvolací súd ďalej uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov) by sa totiž malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia dôkazov jednotlivo, aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku. Súd má povinnosť dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a vyhovujúce najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti. V posudzovanom prípade

súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj dostatočne podrobne a presvedčivo odôvodnil. Okolnosti namietané navrhovateľkou v odvolaní nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou súdu prvej inštancie.

20. Odvolací súd na tomto mieste vo vzťahu k svojmu rozhodnutiu pripomína, že „Základnou podmienkou pre priznanie nároku na vyživovaciu povinnosť po rozvode manželstva je skutočnosť, že rozvedený manžel nie je schopný sám sa živiť, prípadne, že mu príjem nestačí na úhradu nákladov na jeho primeranú výživu. Primeraná výživa podľa súčasného znenia Zákona o rodine neznamená pokrytie len nevyhnutných nákladov na stravovanie, ale tiež uspokojovanie ďalších nevyhnutných potrieb rozvedeného manžela vyplývajúcich z jeho veku, zdravotného stavu, spôsobu života a podobne, ktoré je potrebné posudzovať individuálne. Primeranou výživou sa považuje príspevok vyšší, než by zodpovedal iba tzv. nevyhnutnej výžive. Pri určovaní príspevku na výživu rozvedeného manžela je potrebné tiež v zmysle § 75 ods. 1 prihliadnuť na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Príspevok na výživu rozvedeného manžela je podmienený tým, že jeho poskytovanie nie je v rozpore s dobrými mravmi (§ 75 ods. 2).“ (uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 212/2015).

21. Odvolací súd považuje za podstatné vo vzťahu k svojmu rozhodnutiu na tomto mieste ozrejmiť všeobecné východiská, z ktorých pri svojom posudzovaní vychádzal. Podľa § 72 ods. 1 zákona o rodine rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, odsek 2 ak sa bývalí manželia nedohodnú, určí rozsah príspevku na výživu na návrh niektorého z nich súd. Prihliadne pritom aj na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi, odsek 3 príspevok na výživu rozvedeného manžela možno priznať najdlhšie na dobu piatich rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o rozvode. Súd môže výnimočne túto dobu predĺžiť, ak rozvedený manžel, ktorému súd príspevok priznal, nie je z objektívnych dôvodov schopný sám sa živiť ani po uplynutí tejto doby, najmä ak ide o toho manžela, ktorému bolo v konaní o rozvod manželstva zverené do osobnej starostlivosti dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, alebo o manžela, ktorý má sám dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav vyžadujúci sústavnú opateru.

22. V rámci hierarchie vyživovacích povinností v zmysle výslovnej zákonnej úpravy príspevok na výživu rozvedeného manžela predchádza plneniu vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom, z čoho možno vyvodiť aj prednosť pred vyživovacou povinnosťou ostatných príbuzných. Označením „príspevok na výživu“ chcel zákonodarca zdôrazniť rozdiely vo vzťahu k výživnému medzi manželmi spočívajúce jednak v podmienkach ich vzniku, ako aj v ich rozsahu (na rozdiel od českej úpravy, ktorá hovorí o výživnom rozvedeného manžela a umožňuje ho priznať aj v rozsahu, v akom patril za trvania manželstva). Toto označenie však neznamená, že by sa mala uhrádzať len časť nákladov na primeranú výživu, ale ide o úhradu všetkých odôvodnených potrieb v bežnom chápaní pojmu výživné, a to v primeranom rozsahu. Primeraná výživa znamená užší rozsah výživného, ako je to pri vzájomnej vyživovacej povinnosti počas manželstva. Rozsah tejto vyživovacej povinnosti sa považoval za užší aj v porovnaní so slušnou výživou, ktorú boli povinné zabezpečiť deti rodičom. Uspokojené majú byť v primeranej miere aj ďalšie životné potreby rozvedeného manžela ako bývanie, ošatenie, kultúrne potreby, a to s prihliadnutím na jeho vek, zdravotný stav, spôsob života, a pod.

23. Zo znenia § 72 zákona o rodine, možno vyvodiť najmä nasledujúce hmotnoprávne podmienky, za ktorých možno priznať príspevok na výživu rozvedeného manžela:

- manželstvo musí byť právoplatne rozvedené.

24. Zánik manželstva ako právna skutočnosť zásadne spôsobuje zánik osobných a majetkových práv medzi manželmi (vo všeobecnosti znamená ukončenie vzájomnej zodpovednosti za uspokojovanie osobných potrieb a jej individuálne znášanie). V niektorých prípadoch ich existencia pretrváva, bezpodielové spoluvlastníctvo sa však ďalej netvorí. Ustanovenie § 72 predstavuje špeciálny prípad, keď sa na zánik manželstva viaže vznik práva. Manželstvo účastníkov bolo rozvedené rozsudkom zo dňa 29.01.2020, č.k. 9P/138/2019-213, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 10.02.2020, pričom bývalí manželia sa nevedeli dohodnúť o poskytovaní príspevku.

25. Povinnosť prispievať na výživu rozvedeného manžela, na rozdiel napríklad od vyživovacej povinnosti rodičov alebo vzájomnej vyživovacej povinnosti medzi manželmi, nevzniká zo zákona, ale len na základe dohody rozvedených manželov alebo rozhodnutia súdu (má to význam aj z hľadiska vzniku trestnoprávnej zodpovednosti za trestný čin zanedbania povinnej výživy). Z konania bolo jednoznačne zistené, že sa bývalí manželia nedohodli o platení príspevku. Jeden z rozvedených manželov, podľa jeho tvrdení, nie je schopný sám sa živiť a - schopnosti, možnosti a majetkové pomery druhého manžela, podľa tvrdení navrhovateľky, umožňujú súdu príspevok priznať.

26. Pri podmienke neschopnosti samostatne sa živiť je zrejماً odlišnosť od výživného medzi manželmi, keďže v tomto prípade nie je právny nárok na v zásade rovnakú životnú úroveň a vyžaduje sa kvalifikovaná miera odkázanosti. Pokiaľ má jeden z manželov aj značne nadpriemerné príjmy, resp. majetkové pomery, zatiaľ čo druhý z rozvedených manželov sa ocitol v horšej majetkovej situácii, avšak má schopnosť sám sa živiť (aj z prípadných dávok v rámci systému sociálneho zabezpečenia), nárok na príspevok mu nevzniká. Súdna prax zastáva stanovisko, že rozvedený manžel nie je povinný speňažovať svoj nehnuteľný majetok, bytové zariadenie, oblečenie zabezpečujúce primeraný štandard (neplatí to pri značných majetkových hodnotách, čo by bolo v rozpore so zmyslom predmetnej úpravy) ani majetkovú podstatu získanú v rámci rozdelenia bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Neschopnosť sám sa živiť znamená, že podľa konkrétnych okolností prípadu rozvedený manžel z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu, nedostatku pracovných príležitostí, straty kvalifikácie, starostlivosti o dieťa do troch rokov, neschopnosti vykonávať prácu na základe lekárskeho posudku dosahuje príjmy (z príslušných dávok, ako aj zo zamestnania, výnosy z majetku), ktoré mu neumožňujú pokryť základné životné potreby, pokiaľ iný záver neodôvodňujú ani jeho celkové majetkové pomery. Podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd všetky tieto postuláty dôsledne vyhodnocoval. Pri svojom postupe okresný súd nemohol prehliadnúť, že samostatným návrhom sa navrhovateľka už domáhala príspevku na výživu manžela 600 eur mesačne, ktoré konanie bolo rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 23.11.2020, č.k. 46Pc/26/2019-498 zamietnuté pre rozpor s dobrými mravmi, ktorý rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 22.04.2021, sp. zn. 9CoP/13/2021, ktorý sa so závermi súdu prvej inštancie v celom rozsahu stotožnil. Po rozvode manželstva podala navrhovateľka aj návrh na určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela, ktorým sa domáhala určenia príspevku v sume 450 eur mesačne, ktorý návrh bol rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 30.04.2021, č.k. 42Pc/15/2020-470 rovnako zamietnutý, pričom hlavným dôvodom bol rozpor s dobrými mravmi. Navrhovateľka v prejednávanej veci v odvolaní tvrdila skutočnosti, tak ako v predchádzajúcom konaní, ktoré už boli predmetom posúdenia súdom, poukazovala na svoju invaliditu, na svoj zdravotný stav a zdravotné problémy dcéry, ktoré však existovali aj v čase posledného rozhodovania a žiadna taká kvalifikovaná zmena pomerov u navrhovateľky, ktorá by umožňovala vyhoveniť jej návrhu zo dňa 20.11.2023, ktorý bol doplnený navrhovateľkou o tvrdenia v skutkovej a právnej rovine v priebehu prvoinštančného konania, nielen podľa okresného súdu, ale ani podľa odvolacieho súdu, nenastala, nakoľko rozpor s dobrými mravmi konštatovaný okresným súdom existuje a nemožno naň neprihliadať.

27. Považuje za podstatné odvolací súd uviesť, že sa zaoberal a vyhodnotil odvolaciu argumentáciu odvolateľky, v rovine aplikácie dobrých mravov okresným súdom na ňou uplatnený nárok, a konštatuje sa, že táto zostáva bez relevancie vo vzťahu ku konštatovanej správnosti napadnutého rozhodnutia okresného súdu. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za podstatné uviesť, že podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dobré mravy (boni mores) patria k zásadám súkromného práva, bývajú užívané ako kritérium obmedzujúce subjektívne práva v ich obsahu alebo častejšie obmedzujúce výkon subjektívnych práv. Dobré mravy hoci sú zákonným pojmom, teda majú funkciu normotvornú, nie sú zákonom definované. Ich obsah spočíva vo všeobecne platných pravidlách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich rešpektovať. Posúdenie konkrétneho obsahu pojmu dobré mravy patrí vždy od prípadu k prípadu sudcovi (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/191/96 zo dňa 21.08.1997). Ústavný súd Českej republiky (len primerane a podporne z eurokonformného prístupu) pojem dobré mravy vymedzil tak, že dobré mravy sú súhrnom etických všeobecne zachovávaných uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je mnohokrát zabezpečované právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti (uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. II. ÚS 249/97 zo dňa 26.02.1998). Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 32Odo 174/2005, dobré mravy sú skôr meradlom etického hodnotenia konkrétnej situácie a jej súladu, so všeobecne užívanými pravidlami slušnosti a poctivého konania. Rozpor právneho úkonu s dobrými mravmi je potrebné v každom prípade posudzovať individuálne, s prihliadnutím ku konkrétnym okolnostiam účastníka v príslušnom období a k jeho vtedajšiemu postaveniu, ktoré postuláty boli v rozhodnutí okresného súdu nepochybne dodržané. Okresný súd mal vykonaným dokazovaním, ako aj z pripojeného spisu sp. zn. 9P/138/2019 preukázať, že za rozpadom manželstva boli dlhodobé nezhody medzi manželmi, no aj útoky zo strany manželky, pričom súčasne skúmal správanie sa manželov voči sebe navzájom, ktoré viedlo do trestných oznámení ukončených v priestupkovom konaní, ktoré skutočnosti neboli v odvolacom konaní relevantne spochybnené a ani vyvrátené navrhovateľkou. Z pripojeného súdneho spisu Okresného súdu Žilina vedeného pod sp. zn. 46Pc/26/2019 mal okresný súd preukázať rozhodnutia Okresného úradu Žilina, odboru všeobecnej vnútornej správy: Úradný záznam o odložení dosledného oznámenia vo veci A. B., Okresného úradu Žilina, odbor všeobecnej vnútornej

správy zo dňa 03.07.2020, č.j. OÚ-ZA-OVVS2-2020/027351/841/ZAK, z ktorého vyplýva, že došlé oznámenie neodôvodňuje začatie konania o priestupku alebo postúpenie veci vo veci podľa § 71. Z rozkazu o uložení sankcie za priestupok zo dňa 26.09.2020, právoplatný dňa 09.11.2020, OÚ-ZA-OVVS2-2020/041648/1447/KAR, ktorým navrhovateľka bola uznaná vinnou zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49. ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb., ktorého sa dopustila tým, že úmyselne narušila občianskeho spolunažívania, keď dňa 13.04.2020 povedala svojmu exmanželovi ty špina, choď do piče, ty cigáň, cigáň východniarsky, hajzel, ty bezbožník, ty miništrant, ty debil, ty chuje pojebaný, mám ťa priškrtiť, mám Ti jebnúť a dala mu facku, za čo jej bolo uložené pokarhanie. Z rozhodnutia zo dňa 26.08.2020, právoplatné dňa 09.11.2020, č. j. OÚ-ZA-OVVS2-2020/029442/933-KAR súd zistil, že vo veci spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch bolo konanie zastavené. Z uvedených rozhodnutí je zrejmé, že to bola práve navrhovateľka, ktorá uznaná vinnou zo spáchania priestupku voči povinnému z výživného, ktoré mu vulgárne nadviedla a fyzicky ho napadla. Ak za tohto stavu okresný súd konštatoval, berúc o úvahy uvedené protiprávne vulgárne a násilné správanie navrhovateľky voči svojmu bývalému manželovi, ktoré viedlo k jej uznaniu za vinnú za spáchanie priestupku proti občianskemu spolunažívaniu a práve priznanie výživného navrhovateľke by potom bolo v rozpore s dobrými mravmi, tak odvolací súd, na základe odvolania navrhovateľky, nemal dôvod sa od týchto záverov okresného súdu odkloniť. Tak ako okresný súd, i odvolací súd si je vedomý toho, a to minimálne i z ostatných rozhodnutí, úradného záznamu, že medzi bývalými manželmi prebehlo viacero konfliktov, avšak v súvislosti s uplatneným nárokom navrhovateľky, s prihliadnutím na prizmu dobrých mravov, nemožno priznať tomu (bývalému) manželovi, ktorý sa správal protiprávne k povinnému, nárok na priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela. Pokiaľ okresný súd na základe zisteného skutkového stavu konštatoval, že by bolo právne neodôvodniteľné, ak by priznal navrhovateľke ňou uplatnený nárok, s dôrazom na vyššie uvedené skutočnosti (ako i ďalšie odôvodnenie rozsudku okresného súdu), ak navrhovateľka relevantne nespochybnila a ani nevyvrátila, že v rámci svojho správania (i hádok) povinnému vulgárne nadávala a urážala ho, tak potom odvolací súd nemá dôvod konštatovať iný záver, než ten uvádzaný okresným súdom, „že priznanie nároku na výživu rozvedeného manžela by bolo v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka.“

28. Vo vzťahu ku konaniu, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozsudku okresného súdu, vo vzťahu k odvolacím námietkam navrhovateľky, odvolací súd zdôrazňuje, že z hľadiska ústavne zaručeného práva na spravodlivý proces je jednou zo základných požiadaviek na súdne rozhodnutie jeho predvídateľnosť. K otázke, čo možno považovať za prekvapivé, či (ne)predvídateľné rozhodnutie súdu, sa už v minulosti vyjadroval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky. Podľa neho, „O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie nejavili ako významné“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7 Cdo 1/2018 z 21. marca 2018). „Predvídateľné je také rozhodnutie, ktorému predchádza predvídateľný postup pri konaní a rozhodovaní. Zákon ustanovuje, že účastníci by nemali byť zaskočení možným iným právnym posúdením veci súdom bez toho, aby im bolo umožnené tvrdiť skutočnosti významné z hľadiska sudcovho právneho názoru a navrhnúť na ich preukázanie dôkazy. Rovnako by nemali byť zaskočení takým postupom súdu, ktorý nemá oporu v predvídateľnom právnom postupe súdu, ktorý nie je v súlade s procesným právom a jeho pravidlami“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 17. októbra 2011, sp.zn. 7 Cdo 42/2010). Po oboznámení sa s priebehom celého konania, z neho vyvedených skutkových a právnych záverov, ktoré sa nezhodovali s právnym názorom predkladaným súdu navrhovateľkou, tak okresným súdom prijaté závery, nie je možné v danom prípade, podľa odvolacieho súdu, považovať za nepredvídateľný postup, ktorého výsledkom by bolo prekvapivé, či arbitrárne súdne rozhodnutie.

29. V danom prípade ani odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nedáva podklad pre uplatnenie druhej vety Stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

30. Niet pochyb, že len skutočnosť, že odôvodnenie rozhodnutia súdu nie je podľa predstáv účastníka, sama osebe nezakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Niet pochyb ani o tom, že len

subjektívny názor účastníka o nedostatočnom odôvodnení súdneho rozhodnutia nezakladá nesprávny procesný postup súdu, ktorým by bolo znemožnené strane uskutočňovať jej patriace procesné práva, avšak to až do toho momentu, kým namietaný postup súdu nedosiahne takú intenzitu, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces.

31. V danom prípade podľa odvolacieho súdu k takej vade procesného postupu súdu prvej inštancie, ktorá by predstavovala naplnenie § 365 ods. 1 písm. b) CSP, nedošlo. Odvolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (k tomu pozri napr. III. ÚS 209/04). Aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 Dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno to chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 Dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 – A s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higijs c. Francúzsko z 19. februára 1998) [pozri Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. IV. ÚS 345/2012-30 z 26.11.2012]. Uvedené kritériá pre dostatočné odôvodnenie napadnutý rozsudok okresného súdu splnil. K tomuto záveru dospel odvolací súd po jeho preskúmaní, keď z rozsudku bolo zrejmé, že súd prvej inštancie sa dostatočne vyjadril k skutkovým a právnym otázkam relevantným pre rozhodnutie. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku dostatočne uviedol, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov, ktoré dôkazy vykonal, ktoré nevykonal a prečo, ako vykonané dôkazy zhodnotil a v akých vzájomných súvislostiach. Rovnako dostatočné je aj odôvodnenie týkajúce sa právneho posúdenia veci, keďže z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, pod hypotézu akej právnej normy bol subsumovaný zistený skutkový stav a podľa akej právnej normy bola vec posúdená. V tomto smere je dostatočné nielen samotné vymenovanie a odcitovanie zákonných ustanovení, právnych noriem, ale z odôvodnenia napadnutého rozsudku dostatočne vyplýva, akým spôsobom boli tieto ustanovenia aplikované a ako sa premietli do samotného rozhodnutia súdu prvej inštancie (pozri III. ÚS 119/03). To, že sa odvolateľka nestotožnila so skutkovým a právnym hodnotením veci a samotným meritórnym rozhodnutím súdu prvej inštancie, bez ďalšieho netvorí vadu procesného postupu súdu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania (sporovej strany), aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

32. Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že v danom prípade nejde o nepreskúmateľné súdne rozhodnutie, ale o rozhodnutie, s ktorého závermi, a to tak skutkovými, ako aj právnymi, sa odvolateľka nestotožňuje. Polemizovanie – nespokojnosť odvolateľky s hodnotením vykonaného dokazovania a právnym posúdením sporu súdom prvej inštancie, pokiaľ sú dostatočne dodržané zákonné limity preskúmateľnosti a zrozumiteľnosti dôvodov rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP), nezakladá dôvodnosť odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP.

33. Vo vzťahu k odvolacím dôvodom o nevykonaní dôkazov navrhnutých navrhovateľkou, odvolací súd primárne uvádza, že súd v konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP) a nie sporových strán. Ak súd teda v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nezakladá to vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, lebo to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčené (obdobne R 125/1999, R 6/2000, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 22/2017 z 19. decembra 2017).

34. Odvolací súd k vyššie uvedenému zvyrazňuje, že o porušení práva na spravodlivý proces je možné hovoriť len v takom prípade, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožní strane uskutočniť jej patriace procesné úkony, a to v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Miera porušenia procesných práv niektorej zo strán sporu musí nadobudnúť takú intenzitu porušenia, ktorá vyvodzuje porušenie jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných

procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 69/2017). V prejednávanej veci odvolací súd po oboznámení sa s postupom okresného súdu konštatuje, že navrhovateľke neboli porušené jej patriace procesné práva, čím nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keďže navrhovateľka nebola vylúčená z výkonu žiadneho práva, ktoré jej priznáva procesnoprávny predpis, a to Civilný sporový poriadok.

35. S námietkou nesprávnych skutkových zistení súvisí tiež otázka právneho posúdenia veci okresným súdom. K námietke odvolateľky o nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd uvádza, že právnym posudzovaním veci súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné práva účastníka. Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 M Cdo 4/2009). Takú vadu napadnutého rozhodnutia v posudzovanej veci odvolací súd nezistil a konštatuje, že rozhodnutie okresného súdu sa opiera o tvrdenia a relevantné dôkazy produkované v prvoinštančnom konaní a vychádza zo správne aplikovaných a interpretovaných právnych noriem na dostatočne a správne zistený skutkový stav veci.

36. Odvolací súd vo vzťahu k svojmu rozhodnutiu uvádza, že z judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov vyplýva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do detailov, nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie vo veci, odvolací súd, nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

37. Krajský súd napokon považuje za potrebné primerane poukázať aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 147/2011 z 25. apríla 2012, podľa záverov ktorého odvolací súd, ktorý sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa, neporušil zákon, ak v odôvodnení svojho rozhodnutia skonštatoval správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa a navyše tiež rozviedol vlastnú argumentáciu.

38. Odvolací súd považuje na tomto mieste za podstatné uviesť, že pokiaľ na podporu svojich tvrdení poukazoval primerane a podporne, z eurokonformného prístupu na judikatúru cudzieho štátu, tak takýto postup nie je rozporný ani s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky napr. so závermi vyplývajúcimi z rozhodnutia sp. zn. III. ÚS 48/2018, v zmysle ktorých „....Aj keď judikatúra súdov iných štátov je pre slovenské právne prostredie nepoužiteľná, ústavný súd poukázal na uvedené rozhodnutie českého súdu preto, lebo sa s ním stotožňuje, preberá ho, a predovšetkým ho považuje za ústavne konformný výklad ustanovenia“.

39. Vychádzajúc z prezentovaných úvah sa odvolací súd stotožnil s určujúcim záverom súdu prvej inštancie, ktorý uviedol vo výrokovvej časti svojho rozhodnutia. Vzhľadom na skutkové okolnosti okresný súd podľa zistení odvolacieho súdu v dostatočnom rámci zohľadnil i skutočnosti, špecifiká v prejednávanej veci, preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil ako vecne správne rozhodnutie cez úpravu v § 387 ods. 1, 2 CSP, v podrobnostiach odkazuje na dostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia. Súdom prvej inštancie zvolenej argumentácii podľa odvolacieho súdu nemožno nič z hľadiska jej racionálnosti, dostatočnosti, vytknúť.

40. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

41. Odvolací súd zároveň potvrdil i závislý výrok o trovách konania. Východiskom posúdenia náhrady trov vyvolaného odvolacieho konania však bola kvalitatívne iná skutočnosť ako v prvoinštančnom konaní, takže v odvolacom konaní už bol daný priestor len pre záver, že v mimosporových konaniach upravených CMP platí vychádzajúc z § 52 CMP, § 55 CMP zásada, že žiaden z účastníkov nemá

nárok na náhradu trov konania, čo znamená, že každý z účastníkov si teda sám znáša svoje trovy, ktoré v konaní platil. CMP obsahuje z tejto zásady aj výnimku v zmysle § 55 umožňujúceho náhradu trov konania priznať, ak je to spravodlivé s ohľadom na okolnosti prípadu. Zákonomdarca konštatoval, že materiálny korektív spravodlivého požadovania náhrady trov konania môže súd použiť vo všetkých typoch mimosporových konaní. S poukazom na tieto uvedené teoretické východiská odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania v zmysle § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keďže vo vyvolanom konaní už nezistil dôvod na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP.

42. Rozhodnutie bolo odvolacím senátom prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.